

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

ปรับปรุงล่าสุดวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567
(จากมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2567)

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นต่อการดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจด้านวิศวกรรมสื่อสารและการให้บริการจัดจำหน่ายสินค้าวิศวกรรมระบบ ให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถืออย่างกว้างขวางด้วยการจัดการอย่างมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินธุรกิจ ด้วยการบริหารจัดการธุรกิจด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นบริษัท จึงได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการและจริยธรรมธุรกิจ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการบริษัทฯ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนจะต้องยึดมั่นค้ำมือหลักการกำกับดูแลกิจการและจริยธรรมธุรกิจของบริษัท เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหน้าที่และยึดถือเป็นคติประจำใจในการปฏิบัติงาน
2. คณะกรรมการบริษัทฯ มีบทบาทสำคัญร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความโปร่งใสโดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย
3. คณะกรรมการบริษัทฯ และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการในเรื่องจริยธรรมและเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ตามแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมธุรกิจของบริษัท

นอกจากนี้คณะกรรมการบริษัทมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและยกระดับของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการทบทวนทุกปีและปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์และสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้การปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการบริษัท เชื่อมั่นว่าการปฏิบัติงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ให้ประสบผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือและยึดถือปฏิบัติร่วมกันทั้งองค์กร จึงกำหนดเป็นแนวนโยบายให้ผู้บริหาร พนักงานและบุคลากรทุกคนของบริษัทต้องปฏิบัติตามนโยบายจริยธรรมและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงจัดให้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานในด้านการกำกับดูแลกิจการภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

นโยบายการปฏิบัติตามข้อพึงปฏิบัติที่ดี (Code of Best Practice) เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้มีกำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งกำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยหลักการการกำกับดูแลกิจการของบริษัทครอบคลุมหลักการ 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders)
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Stakeholders)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
5. ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ (Board Responsibilities)

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญในสิทธิพื้นฐานต่างๆของผู้ถือหุ้น ทั้งในฐานะของเจ้าของบริษัท และในฐานะนักลงทุนในหลักทรัพย์ เช่นสิทธิในการซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์ที่ตนถืออยู่ สิทธิในการได้รับข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งกำไรจากบริษัท สิทธิต่างๆในการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น สิทธิในการร่วมตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การอนุมัติธุรกรรมที่สำคัญและมีผลต่อทิศทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เป็นต้น

นอกเหนือจากสิทธิพื้นฐานต่างๆข้างต้นแล้ว บริษัทยังได้ดำเนินการในเรื่องต่างๆที่เป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นดังนี้

1. บริษัทจะจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยจะจัดภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นสุทธรอบบัญชีในแต่ละปีพร้อมทั้งจัดส่งหนังสือนัดประชุมและข้อมูลประกอบการประชุมและข้อมูลประกอบการประชุมต่างๆให้ผู้ถือหุ้นรับทราบล่วงหน้าก่อนการประชุม 7 วัน และลงประกาศหนังสือพิมพ์แจ้งวันประชุมล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันติดต่อกันก่อนที่จะถึงวันประชุมจะมีความเห็นของคณะกรรมการประกอบด้วย
2. บริษัทจะเผยแพร่ข้อมูลประกอบวาระการประชุมผู้ถือหุ้นล่วงหน้าในเว็บไซต์ของบริษัท พร้อมทั้งชี้แจงสิทธิของผู้ถือหุ้นในการเข้าประชุม และสิทธิออกเสียงลงมติของผู้ถือหุ้น
3. ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใดๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะแบบใดแบบหนึ่งที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม
4. ก่อนการประชุมบริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถส่งความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อซักถามได้ล่วงหน้าก่อนวันประชุมผ่านอีเมลล์แอดเดรสของเลขานุการคณะกรรมการบริษัท
5. ในการประชุมบริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นตั้งข้อซักถาม ให้ข้อเสนอแนะ หรือแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมใน ประเด็นต่างๆ อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้นจะมีกรรมการและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อตอบคำถามและให้ข้อมูลรายละเอียดในที่ประชุม

คณะกรรมการบริษัท ส่งเสริมการจัดประชุมผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม ตามกฎหมายและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยได้ปฏิบัติดังนี้

1. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้มีส่วนร่วมโดยการเสนอวาระการประชุม และการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ รวมทั้งการส่งคำถามล่วงหน้าก่อนที่จะมีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น บริษัทกำหนดให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระและรายชื่อบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการได้ตั้งแต่เดือน ตุลาคม จนถึงเดือน มกราคมของปีถัดไป โดยแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งประกาศหลักเกณฑ์ และระบุนขั้นตอนที่ชัดเจนไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com ที่เมนู “ข้อมูลนักลงทุน” ภายใต้หัวข้อ “ประชุม ผู้ถือหุ้น”
2. การนำเสนอและจัดส่งข้อมูลในผู้ถือหุ้น บริษัทมอบหมายให้ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์(ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทฯเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญต่อการพิจารณาตัดสินใจ รวมทั้งบริษัทได้จัดทำเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ และได้จัดส่งให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนวันประชุม อีกทั้งเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมและข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว บนเว็บไซต์บริษัทล่วงหน้าก่อนการประชุม 30 วัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาศึกษาข้อมูลและตัดสินใจอย่างเพียงพอ นอกจากนี้บริษัทยังลงประกาศในหนังสือพิมพ์เพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุม ติดต่อกัน 3 วันก่อนวันประชุม

3. การมอบฉันทะ บริษัทจัดส่งหนังสือมอบฉันทะตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งคำแนะนำในการมอบฉันทะ รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารแนบไปให้ผู้รับมอบฉันทะโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยผู้ถือหุ้นสามารถส่งหนังสือมอบฉันทะฉบับจริงพร้อมเอกสารประกอบล่วงหน้ามาทางไปรษณีย์โดยเจ้าหน้าที่ของถึง สำนักเลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้นก่อนวันประชุม
4. แจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น และใช้บัตรลงคะแนนเสียง
5. บริษัทไม่ได้เพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามในที่ประชุมซึ่งรายละเอียดได้มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
6. บริษัทได้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกรายเข้าร่วมประชุมโดยจัดสถานที่ประชุมที่สามารถเดินทางได้สะดวก อีกทั้งยังจัดบริการรถรับส่งผู้ถือหุ้นมายังสถานที่จัดประชุมโดยระบุจุดรับส่งในจดหมายเชิญประชุมอย่างชัดเจน
7. บริษัทได้จัดทำแบบฟอร์มคำถามสำหรับการประชุมผู้ถือหุ้น โดยจัดส่งพร้อมหนังสือเชิญประชุมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นที่มีได้มาประชุมด้วยตนเอง สามารถส่งแบบฟอร์มคำถามกลับมายังบริษัทล่วงหน้าก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น และเลขานุการมีหน้าที่รวบรวมคำถามนั้นเพื่อถามคณะกรรมการในวันประชุมผู้ถือหุ้น
8. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือตั้งคำถามในวาระต่าง ๆ อย่างอิสระก่อนการลงมติ และบันทึกคำถามคำตอบไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ บริษัทได้ให้ข้อมูลรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวอย่างเพียงพอแก่ผู้ถือหุ้น ในวาระที่ผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย ซักถาม บริษัทได้จัดเตรียมกรรมการหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำตอบภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท
9. หลังจากการประชุมผู้ถือหุ้นสิ้นสุดลง บริษัทจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างละเอียดครบถ้วนพร้อมทั้งคะแนนเสียงที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุก ๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง และจัดส่งให้แก่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ภายใน 14 วัน หลังจากวันประชุม พร้อมทั้งเผยแพร่ในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้
10. กรรมการและผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น จึงถือเป็นหน้าที่ที่ต้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสได้ซักถามปัญหาที่เกี่ยวกับบริษัท

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (The Equitable Treatment of Shareholder)

บริษัทจะให้โอกาสแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันทุกรายและกำหนดให้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมเป็นไปตามจำนวนหุ้น โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิเท่ากับหนึ่งเสียงและไม่กระทำการใดๆที่เป็นการจำกัดหรือละเมิดสิทธิหรือสิทธิรอนสิทธิของผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย นักลงทุนสถาบัน ผู้ถือหุ้นต่างชาติ

1. บริษัทกำหนดให้กรรมการอิสระเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลผู้ถือหุ้นส่วนน้อย โดยผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอแนะความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนไปยังกรรมการอิสระซึ่งจะพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสมในแต่ละเรื่อง เช่น หากเป็นข้อร้องเรียน กรรมการอิสระจะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาวิธีแก้ไขให้เหมาะสม กรณีเป็นข้อเสนอนะที่เป็นเรื่องสำคัญและมีผลต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมหรือมีผลต่อการประกอบธุรกิจของบริษัท กรรมการอิสระจะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณากำหนดเป็นวาระการประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้น
2. บริษัทรักษาสหสิทธิผู้ถือหุ้นโดยการดำเนินการประชุมเป็นไปตามข้อบังคับบริษัทตามลำดับวาระการประชุม มีการเสนอรายละเอียดในแต่ละวาระครบถ้วน มีการแสดงข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างชัดเจน รวมทั้งจะไม่เพิ่มวาระการประชุมที่ไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะวาระที่มีความสำคัญที่ผู้ถือหุ้นต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจ
3. บริษัทรักษาสหสิทธิผู้ถือหุ้นในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใดๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม การลงคะแนนเสียงเป็นไปอย่างโปร่งใสตามลำดับวาระที่กำหนด โดยวาระการเลือกตั้งกรรมการจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการด้วยการลงมติเป็นรายบุคคล
4. บริษัทได้กำหนดมาตรการการป้องกันการใช้อ้างอิงข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider trading) ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึง กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน (รวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว) โดยห้ามบุคคลที่เกี่ยวข้องทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนมีการเปิดเผยงบการเงินรายไตรมาส และงบการเงินประจำปีและควรรอคอยอย่างน้อย 24 ชั่วโมงภายหลังการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลนั้นต่อบุคคลอื่นด้วย
5. บริษัทได้ให้ข้อมูลแก่กรรมการ และผู้บริหารเกี่ยวกับหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัท และบทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 และตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และในกรณีที่กรรมการหรือผู้บริหารมีการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท ต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัทของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ภายใน 3 วันทำการให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ทราบเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไป
6. บริษัทกำหนดให้คณะกรรมการ และผู้บริหารระดับสูง (ตามคำนิยามของ ก.ล.ต.และ ตลท.) ต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยการจัดทำรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้ทำการทบทวนทุกปี
7. บริษัทจัดให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมผู้ถือหุ้น ที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีข้อโต้แย้งภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียงและเปิดเผยการลงคะแนนเสียงและบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม
8. ผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกเสียงตามจำนวนหุ้นที่ถืออย่างเท่าเทียมกันคือหนึ่งหุ้นเท่ากับหนึ่งเสียง

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (The Role of Stakeholders)

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ พนักงาน และผู้บริหารของบริษัท หรือผู้มีส่วนได้เสียภายนอก เช่น คู่แข่ง คู่ค้า ลูกค้า เจ้าหนี้ พนักงาน ชุมชนและสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยบริษัทตระหนักดีว่า การสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและการพัฒนาธุรกิจของบริษัท ดังนั้น บริษัทจะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวได้รับการดูแลเป็นอย่างดี นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง บริษัท และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่บริษัทตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ถือหุ้น

บริษัทมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้บริษัทมีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มมูลค่าของบริษัทและส่งผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้รับผลตอบแทนสูงสุด

(ข) ลูกค้า

บริษัทคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อบริษัทด้วย ความซื่อสัตย์และเป็นธรรม อีกทั้งรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์แบบยั่งยืนกับลูกค้า รวมทั้งรับข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนจากลูกค้านำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด

(ค) คู่ค้า

บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรม เป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้า และ/หรือข้อตกลงในสัญญาที่ทำร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีทางธุรกิจซึ่งจะเป็นประโยชน์ทุกฝ่าย

(ง) คู่แข่ง

บริษัทส่งเสริมนโยบายการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม และจะปฏิบัติตามกรอบกติกาการแข่งขันที่ดี

(จ) เจ้าหนี้

บริษัทมีนโยบายปฏิบัติ ตามเงื่อนไข สัญญา และข้อผูกพันที่ตกลงกันไว้กับเจ้าหนี้ อย่างเคร่งครัด ทั้งในแง่การชำระคืนหนี้ เงินกู้ยืม ดอกเบี้ย การดูแลหลักทรัพย์ค้ำประกัน และเงื่อนไขอื่นๆ รวมทั้งรายงานฐานะทางการเงินแก่เจ้าหนี้ตามข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้ยืมอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทั้งนี้บริษัทฯจะรีบรายงานเจ้าหนี้ล่วงหน้าหากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันในสัญญา และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(ฉ) พนักงาน

บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม ให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการสนับสนุน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน

(ช) ชุมชนและสังคม

บริษัทให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม โดยดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เกื้อกูลและสร้างสรรค์ต่อสังคมตามความเหมาะสม

(ซ) สิ่งแวดล้อม

บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดและวางแนวทางในการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้ ฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากร วัสดุ หรือ อุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(ณ) การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

บริษัทมีนโยบายให้บุคลากรของบริษัทมีหน้าที่ที่ต้องปกป้องและรักษาทรัพย์สินทางปัญญาที่บริษัทเป็นเจ้าของไม่ให้ถูกละเมิดหรือถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต และบุคลากรของบริษัทต้องเคารพและไม่ล่วงละเมิดในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น โดยไม่นำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ใด ๆ

(ญ) การเคารพสิทธิมนุษยชน

บริษัทให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมายแรงงานและสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด ให้ความสำคัญในสิทธิ เสรีภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งสิทธิแรงงาน สิทธิสตรี สิทธิเด็ก และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคอย่างเท่าเทียม

บริษัทจะปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นได้รับการดูแลอย่างดี

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)

บริษัทตระหนักดีถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและโปร่งใสทั้งรายงานข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนข้อมูลอื่นที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท ซึ่งล้วนมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. บริษัทเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชนผ่านช่องทางและสื่อการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัท คือ www.cssthai.com
2. งานด้านนักลงทุนสัมพันธ์นั้น บริษัทได้มอบหมายให้เลขานุการบริษัท ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น รวมทั้งนักวิเคราะห์และภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
3. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินและสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี งบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอในงบการเงิน ซึ่งในกรณีนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้สอบทานคุณภาพของรายงานทางการเงิน และระบบควบคุมภายใน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
4. คณะกรรมการกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไว้อย่างชัดเจนในรายงานประจำปีและเว็บไซต์บริษัท
5. คณะกรรมการกำหนดให้เลขานุการบริษัททำการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหารให้ที่ประชุมรับทราบ ก่อนการประชุมคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส
6. บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกันไว้อย่างครบถ้วน โดยระบุชื่อของบุคคลที่มีการทำรายการระหว่างกัน ความสัมพันธ์ ลักษณะของรายการ เงื่อนไข นโยบายราคา และมูลค่าของรายการ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายจะต้องเปิดเผยข้อมูลหรือขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัทต้องเปิดเผยรายละเอียดและเหตุผลของการทำรายการให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะทำรายการ

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Responsibilities of the Board of Directors)

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายของบริษัทร่วมกับผู้บริหารระดับสูง การวางแผนดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง และภาพรวมขององค์กร บริษัทจึงกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบของคณะกรรมการไว้ ดังนี้

โครงสร้างคณะกรรมการ

- (1) คณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถและต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบายและภาพรวมขององค์กร ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นอิสระ
- (2) คณะกรรมการบริษัทมีจำนวนอย่างน้อย 5 ท่าน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (3) คณะกรรมการต้องประกอบไปด้วยกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด
- (4) มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คนและจะต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.)กำหนดไว้
- (5) คณะกรรมการตรวจสอบต้องเป็นกรรมการอิสระที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์(ก.ล.ต.)และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ตลท) และกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบกำหนด และต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 ท่านที่มีความรู้ด้านการเงินบัญชีเพื่อ ทำหน้าที่ในการสอบทานความเชื่อถือของงบการเงิน และเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการทำหน้าที่กำกับดูแลดำเนินงานของบริษัทให้มีความถูกต้องและโปร่งใส
- (6) การแต่งตั้งกรรมการต้องเป็นไปตามวาระที่กำหนด มีความโปร่งใส ชัดเจน และต้องมีประวัติของบุคคลนั้น โดยมีรายละเอียดที่เพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของที่ประชุมผู้ถือหุ้นและต้องเปิดเผยประวัติของกรรมการทุกคนในรายงานประจำปี
- (7) คณะกรรมการบริษัทได้แบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการ กรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ออกจากกันอย่างชัดเจน
- (8) บริษัทมีการแต่งตั้งเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎหมายต่างๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้เลขานุการบริษัทต้องมีความรู้และได้รับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ด้านกฎหมาย การบัญชี และการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการบริษัท
- (9) วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการไม่ควรเกิน 3 วาระติดต่อกันเว้นแต่กรรมการคนใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนานกว่านั้น คณะกรรมการจะพิจารณาความเป็นอิสระและประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการรายดังกล่าว และชี้แจงเหตุผลพร้อมทั้งผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย และมีภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยคณะกรรมการบริษัทจะมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย แนวทางในการประกอบธุรกิจ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อประโยชน์ในการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทอย่างใกล้ชิด คณะกรรมการบริษัทจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อติดตามและดูแลการดำเนินงานของบริษัท

1. คณะกรรมการบริษัทจัดให้นโยบายการกำกับดูแลกิจการ จริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงาน ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตามพันธกิจของบริษัท และสื่อสารบนเว็บไซต์บริษัท และเว็บไซต์ภายในของบริษัทรวมทั้งเผยแพร่ไว้ในรายงานประจำปี
2. คณะกรรมการบริษัทมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบควบคุมภายในและติดตามผลในเรื่องสำคัญให้เกิดความสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ
3. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ที่พิจารณาทบทวน และอนุมัติ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน
4. คณะกรรมการบริษัทติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานและผลประกอบการของบริษัททุกครึ่งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท
5. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนด และแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับผู้บริหารอย่างชัดเจนโดย คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับการดำเนินงานของผู้บริหารในระดับนโยบาย ขณะที่ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด
6. คณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลให้กรรมการผู้จัดการดำเนินการตามนโยบายและข้อบังคับที่กำหนดไว้
7. การดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น คณะกรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท
8. คณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการผู้จัดการใหญ่ เพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการผู้จัดการใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเพียงพอ จึงได้กำหนดการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทจดทะเบียนอื่น ได้ไม่เกิน 2 บริษัท และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทฯ นอกจากนี้ต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง ทั้งนี้ยกเว้นการเป็นกรรมการของบริษัทย่อย
9. คณะกรรมการมีหน้าที่กำกับดูแลให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบต่างๆ ของ กสท. และ ตสท.
10. คณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย และสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี งบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังและประมาณการที่ดีที่สุดในการจัดทำ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
11. คณะกรรมการกำหนดให้ฝ่ายตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และจะได้รับการประเมินผลงานจากคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระ สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลได้อย่างเต็มที่

12. คณะกรรมการกำหนดให้มีการปฏิรูประบบนิเทศกรรมการเข้าใหม่ โดยคณะกรรมการได้ให้ข้อมูลของบริษัท กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท
13. คณะกรรมการสนับสนุนกรรมการให้เข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูน ความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และกรรมการบริษัทต้องได้เข้าร่วมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่กรรมการ
14. คณะกรรมการกำหนดตารางการประชุมล่วงหน้าทุกปี โดยจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยทุก 3 เดือน และจะจัดให้มีการประชุมพิเศษเพิ่มตามความจำเป็น มีการส่งหนังสือเชิญประชุมล่วงหน้า 7 วันก่อน วันประชุม เพื่อให้คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมประชุม ประธานและ กรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดวาระการประชุมและพิจารณาเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการ บริษัทร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละคนสามารถเสนอเรื่องต่างๆ เพื่อเข้ารับพิจารณาเป็น วาระการประชุมได้
15. กรรมการต้องเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบและพิจารณาอนุมัติ เรื่องที่กรรมการผู้จัดการและฝ่ายบริหารเสนอ โดยมีการกำหนดวาระชัดเจนล่วงหน้า หากมีวาระ พิธีการเรื่องพิเศษ นอกเหนือจากที่กำหนดล่วงหน้าจะเรียกประชุมเป็นครั้งๆ ไป เลขานุการบริษัทจะ จัดส่งหนังสือนัดประชุมพร้อมวาระการประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย 7 วัน ก่อนวันประชุม ในการประชุมกรรมการทุกท่านสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่าง เปิดเผย และมีประธานที่ประชุมเป็นผู้ประมวลความเห็นและข้อสรุปที่ได้จากการประชุม ทั้งนี้ ในการ ลงมติในที่ประชุม คณะกรรมการบริษัทให้ถือมติเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง โดยกรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุมและ/หรือไม่ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้นๆ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด นอกจากนี้ รายงานการประชุมจะถูกจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรภายหลังจากการประชุมเสร็จ และจัดเก็บรายงาน การประชุมที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการบริษัท พร้อมให้คณะกรรมการบริษัทและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบได้
16. เมื่อสิ้นสุดการประชุม เลขานุการบริษัทเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำรายงานการประชุม โดยเสนอให้ที่ประชุม คณะกรรมการรับรองในวาระแรกของการประชุมครั้งถัดไป และให้ประธานกรรมการบริษัททลงลายมือ ชื่อรับรองความถูกต้อง ทั้งนี้ กรรมการบริษัทสามารถแสดงความคิดเห็น ขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการ ประชุมให้มีความละเอียดถูกต้องมากที่สุดได้
17. ในการประชุมแต่ละครั้งกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และลงมติต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่เข้าร่วมประชุม
18. คณะกรรมการต้องเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนการประชุมทั้งหมดในแต่ละปี
19. รายงานการประชุมที่ได้รับการรับรองแล้วจะถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบของเอกสารชั้น ความลับของบริษัท ณ สำนักงานเลขานุการบริษัท
20. คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงเพื่อปรับใช้ทั้งองค์กร และจัดทำคู่มือการ บริหารความเสี่ยงเพื่อให้ทุกหน่วยงานนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการบริหารความเสี่ยง
21. คณะกรรมการดูแลอย่างรอบคอบเมื่อเกิดรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และรายการ เกี่ยวโยงกันเกิดขึ้น โดยจะพิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบคอบทุกครั้ง และหากต้องมีการลงคะแนน เสียงในวาระนั้นๆ กรรมการที่มีส่วนได้เสียไม่มีสิทธิออกเสียงรวมทั้งปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ ตลท. และเปิดเผยรายละเอียด มูลค่ารายการ คู่สัญญา เหตุผล ความจำเป็นไว้ในรายงานประจำปี และแบบ 56-1

22. คณะกรรมการกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานการมีส่วนได้เสียของของตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 89/14 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (ฉบับประมวลแก้ไขเพิ่มเติมถึงปี 2551) เป็นประจำทุกปีและ/หรือ ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล
23. คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปีของตนเองเป็นประจำทุกปีตามแนวทางของ ตลท. เพื่อให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาผลงานและปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป
24. คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปีของประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัทโดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินผลงานที่อนุมัติโดยคณะกรรมการ
25. คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีหน้าที่พิจารณาโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท และบริษัทย่อย พิจารณารายชื่อและคุณสมบัติผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการและกรรมการของบริษัทย่อย ทั้งนี้ โครงสร้างคณะกรรมการต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น รวมทั้งทำหน้าที่คัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการ เพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ สามารถสืบทอดตำแหน่งที่สำคัญต่อไปในอนาคต
26. ประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระและเป็นบุคคลคนละคนกับกรรมการผู้จัดการ โดยมีบทบาทอำนาจ และหน้าที่แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการบริหารและการกำกับดูแลกิจการ
27. คณะกรรมการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการตามเกณฑ์ของ กตต. และเปิดเผยไว้ให้เป็นที่ทราบไว้ในรายงานประจำปี
28. คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการชุดย่อยได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล และ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องและเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาหรือรับทราบ ซึ่งคณะอนุกรรมการแต่ละชุดมีสิทธิหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน และเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงินและตรวจสอบ ทั้ง 3 ท่าน โดยกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายใน (Internal Control) และระบบการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้ง และเสนอถอดถอนบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และเสนอค่าตอบแทนของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า รายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
6. จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปีของบริษัทซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังนี้
 - ก. ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
 - ข. ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท
 - ค. ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
 - ง. ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
 - จ. ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - ฉ. จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
 - ช. ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
 - ซ. รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ
8. ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการตรวจสอบพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร
 - ก. รายงานที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - ข. การทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติ หรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน
 - ค. การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด กรรมการตรวจสอบรายใดรายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์ได้

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน เพื่อสรรหาและพิจารณา ค่าตอบแทนให้แก่กรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

ด้านสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน

1. สรรหาและนำเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สำหรับการเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ของคณะกรรมการบริษัท และกรรมการของอนุกรรมการต่างๆ (ถ้ามี) รวมทั้ง พิจารณาผลงาน คุณสมบัติ และความเหมาะสมของกรรมการที่พ้นตำแหน่งและสมควรได้รับเลือกตั้งใหม่ เพื่อเสนอให้ คณะกรรมการบริษัทพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อขออนุมัติแต่งตั้ง เป็นกรรมการบริษัท และ/หรือ กรรมการของคณะอนุกรรมการต่างๆ (ถ้าจำเป็น)
2. พิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับโครงสร้าง ค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัท และคณะอนุกรรมการต่างๆ (ถ้ามี) ซึ่งได้แก่ ค่าตอบแทนราย เดือน บำเหน็จ โบนัส สวัสดิการ ค่าเบี้ยประชุม และผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ ตัวเงิน และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อขออนุมัติค่าตอบแทนกรรมการประจำปี
3. พิจารณา สรรหา กำหนดคุณสมบัติและความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทนและ เงื่อนไขการว่าจ้างบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท
4. พิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัทและติดตามการดูแลการดำเนินการ เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ทางด้านทรัพยากรบุคคลของบริษัท รวมทั้งแผนงานพัฒนาผู้บริหารของบริษัท
5. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายอันเกี่ยวข้องเนื่องกับการสรรหาและพิจารณา ค่าตอบแทนของกรรมการ อนุกรรมการ (ถ้ามี) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ด้านบรรษัทภิบาล

1. พิจารณา ทบทวน นำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติเรื่อง นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม นโยบายและแนวปฏิบัติอื่นใดที่ สันับสนุนการเจริญเติบโตของบริษัทอย่างยั่งยืน
2. ติดตามทบทวนระบบงานต่างๆ ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณและแนวปฏิบัติที่ดีตาม นโยบาย และแนวปฏิบัติที่วางไว้
3. การกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของบริษัทเป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาลของหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับ ดูแลตามกฎหมาย เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น
4. รายงานผลการปฏิบัติขององค์กร ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนโยบายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานแก่คณะกรรมการบริษัท

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการบริษัทและกรรมการชุดย่อยนั้น จะพิจารณากลับกรองรายชื่อ และคุณสมบัติผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและตามโครงสร้างกรรมการที่ต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัทเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นกรรมการบริษัทมายังบริษัทฯ โดยเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม และคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะเป็นผู้กลับกรองความเหมาะสมของผู้สมัครหรือกรรมการที่ออกตามวาระหรือลาออก และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทฯ มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ โดยมีคณะกรรมการสรรหาพิจารณา ค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนคณะกรรมการ โดยพิจารณาถึงภารกิจ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยเทียบเคียงกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือที่มีขนาดและลักษณะของธุรกิจที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาพิจารณา ค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะนำเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ดูแลการบริหารความเสี่ยงของบริษัทอย่างเหมาะสมตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งอย่างน้อย 1 ท่านต้องเป็นกรรมการอิสระ

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. กำหนดและนำเสนอนโยบายเรื่องของการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการตลาด หรือความเสี่ยงอื่นๆ ที่มีนัยสำคัญต่อบริษัท เป็นต้น ให้แก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และกรอบการดำเนินงาน สำหรับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่กำหนด ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ประเมิน วัดผล และติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ศึกษาและทบทวนกระบวนการทำงานของบริษัท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเพียงพอและเหมาะสม
4. แต่งตั้งบุคลากรและ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงตามความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร และ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
5. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเพื่อทบทวนและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งจัดทำวิเคราะห์ประเมินปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และจะมีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท ทั้งความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในของบริษัท
6. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

กรรมการอิสระ

คณะกรรมการอิสระจะต้องมีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกลุ่มของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และผู้บริหารของบริษัท มีความสามารถเข้าถึงข้อมูลทางการเงินและทางธุรกิจของบริษัท รวมทั้งธุรกิจอื่นอย่างเพียงพอเพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อย และต้องมีเป็นจำนวน 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด โดยบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี จึงได้มีการกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทต้องมีใช้บุคคลคนเดียวกับผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ เพื่อการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย อย่างไรก็ตามกรรมการบริษัทยังได้กำหนดนิยามและคุณสมบัติของกรรมการอิสระให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ดังนี้

1. ถือหุ้นไม่เกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย
2. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการหรือที่ปรึกษาของส่วนราชการ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท
3. ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
4. ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยหรือผู้มีอำนาจควบคุม ของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำ รายการทางการเงินการค้าที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค่าประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติการณ์อื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัท หรือคู่สัญญาที่มีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละสามของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวข้องกัน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำ รายการที่เกี่ยวข้องกัน โดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าวให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่างหนึ่งปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

5. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ด้วยเว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่าสองล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า สองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
7. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
8. ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่ส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย
9. ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและประธานกรรมการ

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

1. จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท
2. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย 3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง โดยกรรมการทุกคนมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท และอาจมีการประชุมเพิ่มเติมในกรณีที่มีความจำเป็น
3. จัดทำรายงานคณะกรรมการประจำปี และรับผิดชอบต่อการจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว เพื่อแสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติ
4. มีอำนาจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ
5. กำหนดเป้าหมาย แนวทาง นโยบาย แผนงานและงบประมาณของบริษัท ควบคุมกำกับดูแลการบริหาร และการจัดการของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุดให้แก่บริษัทและกำไรสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น
6. มีอำนาจแต่งตั้ง มอบหมาย หรือแนะนำให้อนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควร
7. มีอำนาจตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติ นโยบาย แนวทาง และแผนการดำเนินงานสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของบริษัท ตามที่ได้รับเสนอจากคณะอนุกรรมการ และ/หรือฝ่ายบริหาร
8. มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ อาทิเช่นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันและการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่สำคัญตามกฎหมายเกณฑ์ของคณะกรรมการตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เป็นต้น
9. มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
10. พิจารณาโครงสร้างการบริหารงาน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนติดตามการดำเนินกิจการและการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ และ/หรือฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินกิจการของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
11. กรรมการจะต้องไม่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชน หรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัทไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่นวันแต่จะได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง
12. กรรมการต้องแจ้งให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า หากมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในสัญญาที่บริษัททำขึ้นหรือถือหุ้นหรือหุ้นกู้เพิ่มขึ้นหรือลดลงในบริษัทหรือบริษัทในเครือ

13. ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
14. ดำเนินการให้บริษัทมีมาตรการการตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการความเสี่ยง และความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน โดยจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้ติดตามและดำเนินการร่วมและประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายในจากภายนอก
15. มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติเรื่องใดๆ ที่จำเป็น และเกี่ยวเนื่องกับบริษัท หรือที่เห็นว่าเหมาะสมและเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท
16. เรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการบริษัทจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น คือ
 - ก) เรื่องใดๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
 - ข) เรื่องใดๆ ที่กรรมการมีส่วนได้เสีย และอยู่ในข่ายที่กฎหมายหรือประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระบุให้ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
17. การตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
 - ก) การขายหรือโอนกิจการของบริษัททั้งหมด หรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่บุคคลอื่น
 - ข) การซื้อหรือรับโอนกิจการของบริษัทอื่นมาเป็นของบริษัท
 - ค) การทำ แก๊ซ หรือเลิกสัญญา เกี่ยวกับการให้เข้ากิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญ การมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าจัดการธุรกิจของบริษัท หรือการรวมกิจการกับบุคคลอื่น โดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งกำไรขาดทุนกัน
 - ง) การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับบริษัท
 - จ) การเพิ่มทุน การลดทุน หรือการออกหุ้นกู้ของบริษัท
 - ฉ) การควบกิจการ หรือเลิกบริษัท
 - ช) การอื่นใดที่กำหนดไว้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ/หรือประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงดังกล่าวข้างต้น
18. รายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานการถือครองหลักทรัพย์ทั้งของตนเอง คู่สมรส และของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะที่อยู่ในบริษัทและบริษัทในเครือให้บริษัททราบโดยซื่อสัตย์
19. กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท

ทั้งนี้ เรื่องใดที่กรรมการ และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการ มีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

บทบาท หน้าที่ของประธานกรรมการบริษัท

1. มีหน้าที่ในฐานะผู้นำของคณะกรรมการในการดูแลการดำเนินงานของบริษัท ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่กำหนดไว้
2. เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการและประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท และควบคุมให้การประชุมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตาม พรบ.บริษัทมหาชนจำกัด และ พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. เป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีการลงคะแนนเสียง และมีคะแนนเสียงเท่ากัน

การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริษัท

1. ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดถ้าจำนวนกรรมการแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงกับส่วนหนึ่งในสาม กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นนอกจากตำแหน่งก่อน กรรมการที่ออกตามวาระนั้นอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้
2. ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง บริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนกรรมการที่ต้องออกตามวาระ โดยคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนจะรวบรวมรายชื่อดังกล่าว เพื่อพิจารณาคุณสมบัติตามกฎหมายเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและคัดเลือกรายชื่อที่เหมาะสมเพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติต่อไป
3. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
 - 3.1 ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ โดยหุ้นหนึ่งเท่ากับหนึ่งเสียง
 - 3.2 ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการจะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากที่สุดเพียงใดก็ได้
 - 3.3 บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่พึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมา มีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมี หรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
4. นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งก็ต่อเมื่อ
 - ตาย
 - ลาออก
 - ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535
 - ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ออกตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535
 - ศาลมีคำสั่งให้ออก
5. ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกเหนือจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนจะดำเนินการเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เข้าเป็นกรรมการแทน ในการประชุมคณะกรรมการคราวถัดไป เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยบุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการดังกล่าวแทนจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน โดยมติดังกล่าวของคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 3 วาระติดต่อกัน (นับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นไป) เว้นแต่กรรมการคนใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนานกว่านั้น คณะกรรมการจะพิจารณาความเป็นอิสระและประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการรายดังกล่าว และชี้แจงเหตุผลพร้อมผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น การประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการบริษัท

1. บริษัทฯ มีการวัดและประเมินผลงานของคณะกรรมการบริษัท ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทั้งคณะปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้มีหลักการและหัวข้อในการประเมินผลสอดคล้องไปกับตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณาทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่างๆ ในระหว่างปีที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา รวมทั้งยังเพิ่มประสิทธิผลการกำกับดูแลกิจการ โดยเลขานุการ บริษัทฯ จะนำส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท ส่งให้คณะกรรมการทุกคน ประเมินผลกรปฏิบัติงานประจำปีในรูปแบบคณะ ซึ่งภายหลังจากที่คณะกรรมการแต่ละคนทำหน้าที่ ประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำส่งแบบประเมินกลับมายังเลขานุการบริษัท เพื่อรวบรวมผลคะแนน การประเมินของกรรมการแต่ละคน เพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการบริษัทในรอบปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณารับทราบ
2. ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2560 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 คณะกรรมการได้มีมติ ให้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย และการประเมินผลกรรมการ เป็นรายบุคคล ปีละ 1 ครั้ง โดยมีหลักการและหัวข้อในการประเมินผลสอดคล้องไปกับตลาด หลักทรัพย์ฯ

คำตอบแทนของกรรมการ

บริษัทมีนโยบายกำหนดคำตอบแทนของกรรมการให้อยู่ในระดับที่สามารถจูงใจ และอยู่ในระดับที่เทียบเคียง กับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน โดยพิจารณาเชื่อมโยงกับผลงานและความรับผิดชอบของกรรมการ รวมทั้งผล การดำเนินงานของบริษัท โดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะเป็นผู้กำหนด คำตอบแทนดังกล่าว นำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำเสนอที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นอนุมัติ

ทั้งนี้ บริษัทกำหนดให้มีการเปิดเผยคำตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการและผู้บริหารตามรูปแบบที่สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด

การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

1. บริษัทส่งเสริมให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่กรรมการผู้เกี่ยวข้องในระบบกำกับดูแลกิจการของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ตลอดจนผู้บริหารของบริษัท เพื่อให้การปฏิบัติงานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. บริษัทจัดให้มีการแนะนำแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. สำหรับการปฐมนิเทศกรรมการใหม่นั้น บริษัทฯ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ โดยจัดให้มีการอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถครอบคลุมทุกมิติในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

อบรมภายใน โดยบริษัทฯ จะนัดหมายผู้บริหารในสายงานต่างๆ เพื่อให้ความรู้ข้อมูลการดำเนินธุรกิจของบริษัท ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน โดยที่ผู้บริหารขององค์กรเอง

อบรมภายนอก บริษัทจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กรรมการใหม่ ในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี อาทิเช่น บทบาทหน้าที่ของกรรมการตามระเบียบข้อบังคับของกรรมการ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นต้น รวมทั้งยังส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้เฉพาะด้านแก่กรรมการเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการบริหาร

บทบาทหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

1. การกำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการบริหาร
2. ให้คำแนะนำฝ่ายจัดการในการดำเนินธุรกิจ
3. กำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริษัท
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร

1. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่จัดการงานและดำเนินกิจการของบริษัทตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด หรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้ดำเนินการเฉพาะกรณี
2. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารธุรกิจของบริษัทตามนโยบาย แผนงานที่กำหนดไว้
3. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย
4. กิจการดังต่อไปนี้เสนอผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อน
 - 4.1 เรื่องเกี่ยวกับนโยบายของบริษัท
 - 4.2 เรื่องที่หากทำไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญแก่กิจการของบริษัท
 - 4.3 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยคณะกรรมการบริษัทเอง

- 4.4 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่บริษัทวางไว้
- 4.5 เรื่องที่คณะกรรมการบริหารเห็นสมควรเสนอเพื่ออนุมัติเป็นรายเรื่อง หรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทได้วางไว้
5. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจและหน้าที่ ในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดเพื่อบริหารบริษัทให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายของบริษัท ซึ่งรวมถึง
 - 5.1 จัดทำและสอบทานวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ แผนทางการเงินและนโยบายที่สำคัญของบริษัท และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - 5.2 พิจารณากลับกรองแผนธุรกิจประจำปี งบประมาณค่าใช้จ่ายประเภททุน เป้าหมายการปฏิบัติงาน รวมถึงสิ่งที่ต้องริเริ่มต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - 5.3 พิจารณากลับกรองโครงการที่มีค่าใช้จ่ายประเภททุนที่เกินวงเงินที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - 5.4 พิจารณาและอนุมัติในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในอำนาจดำเนินการหรือได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริษัท
 - 5.5 พิจารณาทบทวนอำนาจดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในตารางการมอบอำนาจและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - 5.6 จัดการและสร้างสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ในระยะสั้นและวัตถุประสงค์ในระยะยาว
 - 5.7 พัฒนาและดูแลทรัพยากรบุคคลให้ดำเนินไปตามกลยุทธ์ด้านทรัพยากรบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนได้ให้ความเห็นชอบไว้
 - 5.8 ติดตามและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทและความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท
6. พิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณประจำปีก่อนที่จะนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาและอนุมัติ ทั้งนี้ให้รวมถึงการพิจารณาและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีในระหว่างที่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทในกรณีเร่งด่วน และให้นำเสนอคณะกรรมการบริษัทเพื่อทราบในที่ประชุมคราวต่อไป
7. อนุมัติการจัดซื้อวัตถุดิบ สินค้า หรือบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือให้บริการแก่ลูกค้า ในจำนวนไม่เกิน 300 ล้านบาทต่อรายการ
8. อนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ในวงเงินไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อรายการ
9. อนุมัติการใช้จ่ายเงินลงทุนที่สำคัญๆที่ได้กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทหรือตามที่คณะกรรมการบริษัทได้เคยมีมติอนุมัติในหลักการไว้แล้ว
10. จัดสรรเงินบำเหน็จรางวัลซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้วแก่พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทหรือบุคคลใดๆ ที่กระทำการกิจการให้บริษัท
11. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการบริหารตามที่เห็นสมควรได้ และคณะกรรมการบริหารสามารถยกเลิก เพิกถอน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขอำนาจนั้นๆ ได้

ทั้งนี้ การอนุมัติรายการของคณะกรรมการบริหารจะไม่รวมถึงการอนุมัติรายการที่คณะกรรมการบริหาร หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง มีส่วนได้ส่วนเสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) รวมทั้งรายการที่กำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่สำคัญของบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

การดำรงตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทอื่น

คณะกรรมการตระหนักและให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการผู้จัดการใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเพียงพอ จึงกำหนดการดำรงตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทจดทะเบียนอื่น ได้ไม่เกิน 2 บริษัท และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท

นอกจากนี้ต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง ทั้งนี้ยกเว้นการเป็นกรรมการของบริษัทย่อย

แผนการสืบทอดตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่

บริษัทมีกระบวนการสรรหาผู้บริหารระดับสูงและกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นไปอย่างเหมาะสม และโปร่งใส เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีระบบการสรรหาผู้บริหารระดับสูงขององค์กรที่มีความเป็นมืออาชีพ โดยจะให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัทเป็นที่ตั้ง โดยมีกระบวนการสรรหาที่มีการพิจารณาทั้งบุคคลภายในและภายนอกองค์กร โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้สรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ารับการคัดเลือก โดยผ่านหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาตามที่กำหนด รวมถึงจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารควบคู่ไปกับการพิจารณาแผนสืบทอดงาน เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถรอบรู้ในทุกมิติ สามารถสืบทอดตำแหน่งที่สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

การประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหาร

การประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่โดยใช้ระบบการวัดและประเมินผลงานทั้งองค์กร อีกทั้งยังยึดหลักวิถีทางการบริหารที่เป็นสากล ด้วยการวัดผลงานเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อพิจารณากำหนดค่าตอบแทน และเงินรางวัลจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้บริษัทยังได้ทำการประยุกต์วัดดูประสิทธิผลถึงแนวคิดมุ่งสู่ความยั่งยืนด้วยการใช้มุมมองด้านการเงินเป็นพื้นฐาน นำไปสู่วิธีการบริหารการเงินอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่าในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการภายในที่ดี และส่งผลไปยังการสร้างสภาพจิตใจสูงสุดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด โดยฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์จะนำส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกสายงานในบริษัท ส่งให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารทุกคนประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งภายหลังจากที่คณะกรรมการแต่ละคนประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำส่งแบบประเมินกลับมายังฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรวบรวมผลคะแนนการประเมิน และสรุปผลวิเคราะห์การประเมินการปฏิบัติงานของบริษัททั้งในส่วนที่เป็นรายละเอียดย่อย รวมถึงการจัดทำรายงานการสะท้อนภาพผลลัพธ์ภาพรวมของการบริหารจัดการ และรายงานให้คณะกรรมการบริหารพิจารณารับทราบและรายงานคณะกรรมการบริษัทต่อไป

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมีนโยบายในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ดังนี้

- ส่งกรรมการ และ/หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายของบริษัทเข้าไปเป็นตัวแทนตามสัดส่วนการถือหุ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกิจการนั้นๆ รวมทั้งมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท
- กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของบริษัทในกิจการนั้นๆ ในการควบคุมหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ
- กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการระหว่างบริษัทดังกล่าวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หรือการทำรายการสำคัญอื่นใดของบริษัทดังกล่าวให้ครบถ้วนถูกต้อง และใช้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลและการทำรายการในลักษณะดังกล่าวข้างต้นในทำนองเดียวกับหลักเกณฑ์ของบริษัท
- กำหนดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและรัดกุมเพียงพอในบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก และกลไกอื่นในการกำกับดูแลบริษัทย่อยดังกล่าว เช่น การอนุมัติการเพิ่มทุนหรือลดทุน การเลิกบริษัทย่อย เป็นต้น

การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทมีนโยบายและวิธีการดูแลกรรมการและผู้บริหารในการนำข้อมูลภายในของบริษัท ซึ่งยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนี้ :-

- ให้ความรู้แก่กรรมการรวมทั้งผู้บริหารฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
- กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ภายใน 3 วันทำการถัดไปจากวันที่เกิดรายการเปลี่ยนแปลงและจัดส่งสำเนารายงานนี้ให้แก่บริษัทในวันเดียวกับวันที่ส่งรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- บริษัทจะกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับทราบข้อมูลภายในที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ จะต้องระงับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนที่งบการเงินหรือข้อมูลภายในนั้นจะเปิดเผยต่อสาธารณชน และอย่างน้อย 24 ชั่วโมงภายหลังการเปิดเผยข้อมูลให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญนั้นต่อบุคคลอื่น

บริษัทกำหนดบทลงโทษทางวินัยหากมีการฝ่าฝืนนำข้อมูลภายในไปใช้หาประโยชน์ส่วนตน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตกเตือนเป็นหนังสือ ตัดค่าจ้าง พักงานชั่วคราวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หรือให้ออกจากงาน ทั้งนี้ การลงโทษจะพิจารณาจากเจตนาของการกระทำและความร้ายแรงของความผิดนั้นๆ

การแจ้งเบาะแสการกระทำผิดหรือข้อร้องเรียน

คณะกรรมการบริษัทฯ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายใน และภายนอกองค์กร แจ้งเบาะแส ข้อร้องเรียน หรือข้อเสนอนะ (Whistle Blower) ในการกระทำที่สงสัยว่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงการรายงานทางการเงินที่ไม่ถูกต้อง หรือ ระบบควบคุมภายในที่บกพร่อง ผ่านกรรมการอิสระ หรือกรรมการตรวจสอบ ผ่านช่องทาง ดังนี้

ทาง E-mail Address : audit_Com@cssthailand.com

ทางไปรษณีย์ : กรรมการตรวจสอบ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

329 ม. 3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

การดำเนินการเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน

คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้พิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะติดตามผลความคืบหน้าเป็นระยะ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะแจ้งผลการดำเนินงานภายในระยะเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ร้องเรียนทราบ และคณะกรรมการตรวจสอบจะรายงานให้คณะกรรมการบริษัทฯทราบต่อไป

มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน หรือผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลที่กระทำโดยเจตนาสุจริต บริษัทฯจะปกปิด ชื่อ ที่อยู่ หรือข้อมูลใดๆ ที่สามารถระบุตัวผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลได้ และเก็บรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ โดยจำกัดเฉพาะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ผู้ได้รับข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน มีหน้าที่เก็บรักษา ข้อมูล ข้อร้องเรียน และเอกสารหลักฐานของผู้ร้องเรียน และผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ ห้ามเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

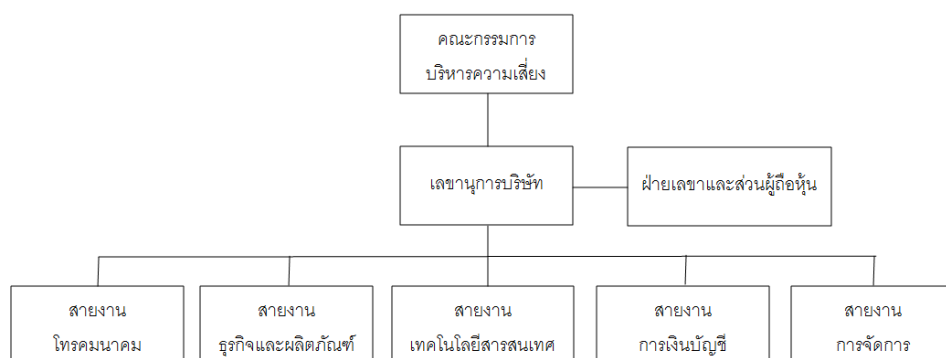
ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทฯได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การ ตัดสินใจใด ๆ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ และควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับรายการที่พิจารณา ต้องแจ้งให้บริษัทฯทราบถึงความสัมพันธ์หรือการมีส่วนได้เสียของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณา ตัดสินใจ รวมถึงไม่มีอำนาจอนุมัติในธุรกรรมนั้น ๆ หากมีรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์เกิดขึ้น ที่มีใช้การดำเนินการตามธุรกิจปกติหรือเป็นไปตาม เงื่อนไขการค้าทั่วไป จะต้องนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯพิจารณาอนุมัติ โดยให้คณะกรรมการตรวจสอบ พิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบคอบเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ และหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น (แล้วแต่ กรณี) ทั้งนี้บริษัทฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งจะได้มีการเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานประจำปี (แบบ 56-2) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ด้วย

การบริหารความเสี่ยง

1. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ จึงกำหนดให้จัดตั้งคณะทำงานชุดย่อย โดยแยกการทำงานตามสายการบริหารงานของบริษัทฯ ซึ่งจะเห็นถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง 5 สายงาน

- 1.1 สายงานโทรคมนาคม
- 1.2 สายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์
- 1.3 สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 1.4 สายงานการเงินบัญชี
- 1.5 สายงานการจัดการ

2. บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

- 2.1 รับนโยบายจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ มาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม
- 2.2 กระตุ้นพนักงานให้ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร และสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงให้ประสบความสำเร็จในทุกกิจกรรม โดยกำหนดให้ผู้บริหารในแต่ละตำแหน่งต้องปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.2.1 รองกรรมการผู้จัดการ
 - ติดตามความเสี่ยงที่สำคัญขององค์กรและสร้างความมั่นใจว่ามีแผนจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม
 - ส่งเสริมวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงและสร้างความมั่นใจว่าผู้บริหารในสังกัดได้ให้ความสำคัญ
 - กับการบริหารความเสี่ยงในสายงานของตน
 - พิจารณารายงานการบริหารความเสี่ยงของสายงาน เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
 - 2.2.2 ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
 - ติดตามความเสี่ยงที่สำคัญขององค์กรและสร้างความมั่นใจว่ามีแผนจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม
 - สื่อสารและส่งเสริมให้พนักงานในสายงานตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง
 - สร้างความมั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงได้รับการปฏิบัติอย่างครบถ้วนและมีการทบทวนในการประชุมสายงานเป็นประจำ

2.2.3 ผู้จัดการฝ่าย

- สร้างความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานรายวันมีการประเมิน จัดการและรายงานความเสี่ยงอย่างเพียงพอ
- ติดตาม บันทึกและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงในการประชุมสายงาน
- สื่อสารและประสานงานงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

2.3 หากสายงานใดมีลักษณะโครงสร้างตำแหน่งงานไม่สมบูรณ์ กำหนดให้การบริหารและดำเนินการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารระดับสายงานและหรือมอบหมายได้ตามความเหมาะสม

2.4 ฝ่ายเลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้น เป็นผู้ประสานงานกลาง เพื่อสนับสนุนผู้บริหารและหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2. นโยบายในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารความเสี่ยง วิธีการดำเนินงาน และแผนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ดังนี้

- 1) มุ่งเน้นการบริหารความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และนโยบาย รวมทั้งชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร
- 2) จัดการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้
- 3) ให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- 4) ส่งเสริมให้พนักงานทั่วทั้ง องค์กรได้รับรู้และป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นทั้งหมด
- 5) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- 6) ส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างสรรคมูลค่าให้แก่องค์กร

องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง

บริษัทฯ ได้แบ่งการบริหารความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภท คือ การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และการบริหารความเสี่ยงระดับสายงาน

การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร

เป็นการบริหารความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายการดำเนินงานของบริษัทฯ

การบริหารความเสี่ยงระดับสายงาน

เป็นการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของแต่ละสายงาน โดยความเสี่ยงที่เกิดขึ้นสามารถบริหารจัดการได้โดยอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสายงาน หรือเป็นความเสี่ยงที่ไม่เกิดผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงานของบริษัทฯ หรือสามารถควบคุมได้โดยกระบวนการควบคุมภายใน

กรอบการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ ดำเนินการตามแนวทางระบบการบริหารความเสี่ยงที่เป็นหลักปฏิบัติสากล คือ กรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กรของคณะกรรมการ The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission (COSO) ซึ่งมีองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)
- 2) การกำหนดเป้าหมาย (Objective Setting)
- 3) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- 4) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 5) การจัดการความเสี่ยง (Risk Responses)
- 6) กิจกรรมควบคุม (Control Activities)
- 7) การติดตามและประเมินผล (Monitoring)
- 8) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงข้างต้นมีกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2 ถึง 7 ซึ่งเรียกว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยมีขั้นตอนที่ 1 และ 8 เป็นองค์ประกอบเสริมให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้ง 6 ขั้นตอน มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบเสริมกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง แนวทางและนโยบายภายในเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ โดยมีสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบที่สำคัญของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบด้วย

- รูปแบบการบริหารองค์กรและวัฒนธรรมในการบริหารความเสี่ยง
- บทบาทของคณะกรรมการบริหารในการกำกับดูแลการทำงานของผู้บริหารให้มีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและครอบคลุม
- การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม
- การคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความมุ่งมั่นต่อหน้าที่รับผิดชอบ
- การส่งเสริมให้พนักงานมีความซื่อสัตย์และมีจริยธรรม
- การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมให้พนักงานปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การจัดให้มีการสื่อสารและระบบสารสนเทศความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารและพนักงานทุกคนเข้าใจกระบวนการและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ได้แก่

- คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และผู้บริหารระดับสูง มีการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงและสถานะของความเสี่ยง ให้พนักงานทุกคนเข้าใจและดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามบทบาทหน้าที่
- จัดให้มีช่องทางในการสื่อสารสองทางที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหารและพนักงาน

- มีการประสานงานระหว่างงานบริหารความเสี่ยงกับงานตรวจสอบ เพื่อที่จะได้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ระหว่างกัน
- มีการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรผ่านระบบสารสนเทศและการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อให้พนักงานได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ ตลอดจนสาระความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเหตุการณ์

องค์ประกอบหลักของ กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอนหลักๆ 6 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การกำหนดเป้าหมาย (Objective Setting)
- 2) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- 3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 4) การจัดการความเสี่ยง (Risk Responses)
- 5) กิจกรรมควบคุม (Control Activities)
- 6) การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ทำการแจกแจงข้อมูลกระบวนการบริหารความเสี่ยงโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การกำหนดเป้าหมาย (Objective Setting)

การกำหนดเป้าหมาย หมายถึง การเข้าใจถึงภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งสภาพแวดล้อมของการดำเนินงาน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้มีการระบุไว้ในแผนธุรกิจบริษัท ซึ่งผลของการกำหนดเป้าหมายจะนำไปสู่การรับทราบถึงปัจจัยความสำเร็จ

2) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยง คือ การพิจารณาเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย ซึ่งจะดำเนินการภายหลังจากการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์หาเหตุการณ์ที่จะทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อเป้าหมายและผลการปฏิบัติงานขององค์กร โดยปัจจัยภายนอกเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกบริษัท ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น นโยบายรัฐบาล การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยอัตราแลกเปลี่ยน การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภัยธรรมชาติ กฎหมาย คู่สัญญา คู่แข่ง และรูปแบบการใช้ชีวิต (life style) ส่วนปัจจัยภายในเป็นสภาพแวดล้อมภายในบริษัท ซึ่งสามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ เช่น นโยบาย กลยุทธ์ ระบบการบริหาร โครงสร้างองค์กร กระบวนการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร บุคลากร และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ การระบุความเสี่ยงควรเริ่มจากเหตุการณ์ที่มีความชัดเจนหรือมีนัยสำคัญก่อน และจะต้องรวมถึงเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นต่ำแต่มีความเสียหายสูง หรือมีผลกระทบต่อเป้าหมายที่สำคัญของบริษัทด้วย

ซึ่งการระบุความเสี่ยงสามารถทำได้หลายแนวทาง ได้แก่ การสัมภาษณ์ (Interviews) การใช้ข้อมูลพินิจจากประสบการณ์ทำงาน การระดมความคิดจากส่วนงานต่างๆ (Brainstorming) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ การวิเคราะห์จากข้อมูลในอดีต เป็นต้น

นอกจากนี้ อาจมีการระบุความเสี่ยงจากภายนอก เช่น การเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานสากล การใช้ข้อมูลจากธุรกิจลักษณะเดียวกัน และการมีที่ปรึกษาให้คำแนะนำ เป็นต้น

ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท ได้มีการแบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจด้านกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน และสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อองค์กร ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจและการเมือง ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับชื่อเสียง ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสี่ยงเกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เป็นต้น
- (2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทั้งใน ส่วนของการบริหารงานบุคลากรและเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต ความเสี่ยงเกี่ยวกับบุคลากร ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น
- (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับนโยบายและขั้นตอนการบริหารจัดการด้านการเงินและการลงทุน ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน ความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน/อัตราดอกเบี้ย /อัตราเงินเฟ้อ เป็นต้น
- (4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงจากการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี มาตรฐานต่างๆ หรือ กฎหมาย/ระเบียบที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง ซึ่งเป็นขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นๆ และประเมินว่าความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นนั้น มีความรุนแรงอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำมาจัดลำดับความสำคัญ

(1) การประเมินระดับความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงจะพิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) การนำเอาองค์ประกอบทั้งสองมาพิจารณาร่วมกันจะทำให้ทราบถึงระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งใช้เป็นตัววัดความสำคัญของความเสี่ยงนั้น

- โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่ความเสี่ยงหรือเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น ซึ่งในการพิจารณาระดับของโอกาสที่จะเกิดขึ้นมักจะใช้ข้อมูลที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามในกรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน อาจจะใช้ข้อมูลของเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันที่ได้เคยเกิดขึ้น ในหน่วยงานอื่น ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า หรือประสบการณ์ของผู้ประเมิน
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) หมายถึง ผลกระทบหรือความเสียหายจากความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นมูลค่าความเสียหาย ความมีนัยสำคัญต่อเป้าหมาย ความอ่อนไหว (Sensitive) ต่อประชาชน ซึ่งในการพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดตามมา จะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมผลกระทบ 5 ด้าน ซึ่งได้แก่
 - ก) ผลกระทบด้านการเงิน คือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงิน หรือเกิดความเสียหายอื่น ๆ ซึ่งสามารถแปลงให้อยู่ในรูปของตัวเงินได้
 - ข) ผลกระทบด้านการดำเนินงาน คือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ ผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการต่างๆ

ค) ผลกระทบด้านชื่อเสียง คือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและภาพพจน์ของบริษัท
ไม่ว่าจะเป็นผลจากการดำเนินงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

การวัดระดับโอกาสและผลกระทบ สามารถเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบต่างๆ ประกอบกันตามความเหมาะสมของแต่ละความเสี่ยง ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (ไม่ได้กำหนดเป็นตัวเลขโดยประเมินเป็นเชิงอธิบาย) การวิเคราะห์กึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ (มีการกำหนดตัวเลขแทนข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อขยายความให้การอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ)

บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและผลกระทบไว้ 5 ระดับ อย่างไรก็ตามอาจมีบางความเสี่ยงที่ไม่เข้าเกณฑ์หรือไม่เหมาะสม ในการนี้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะเป็นผู้พิจารณากำหนดเกณฑ์ประเมินระดับโอกาสและผลกระทบสำหรับความเสี่ยงนั้น ๆ โดยเฉพาะต่อไป

(2) ระดับความเสี่ยง (Level of Risk)

ระดับความเสี่ยงคือ ตัวชี้วัดที่ใช้ในการกำหนดความสำคัญของความเสี่ยง โดยค่าระดับความเสี่ยงได้จากการนำโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงมาพิจารณาร่วมกัน ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง (R)} = \text{ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L)} \times \text{ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น (I)}$$

ระดับความเสี่ยงที่ได้จากการคำนวณตามสูตรข้างต้น หากมีค่าต่ำหมายถึงความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ และหากมีค่าสูงขึ้น ความเสี่ยงจะมีระดับสูงขึ้น

ระดับความเสี่ยง	ความหมาย
L1	ต่ำ
L2	ปานกลาง
M	สูง
H	สูงมาก

IMPACT	5	M	M	H	H	H
	4	M	M	M	H	H
	3	L	L	M	M	H
	2	L	L	L	M	M
	1	L	L	L	M	M
		1	2	3	4	5
		Likelihood				

4) การจัดการความเสี่ยง (Risk Responses)

หลังจากประเมินความเสี่ยงและมีการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงแล้ว จะมีการพิจารณากำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงโดยจะเลือกใช้กลยุทธ์ใดกลยุทธ์หนึ่งหรือหลายกลยุทธ์รวมกันก็ได้ เพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง ได้แก่

- (1) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เป็นการกำจัดความเสี่ยงออกไปหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เนื่องจากมีโอกาสเกิดขึ้นสูง และมีผลกระทบสูง เช่น เปลี่ยนเป้าหมาย การยกเลิกโครงการหรือแผนงาน การเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินโครงการ เป็นต้น
- (2) การถ่ายโอนความเสี่ยง เป็นการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และ/หรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงโดยการถ่ายโอนหรือแบ่งภาระบางส่วนให้ผู้อื่นรับผิดชอบ เช่น การทำประกันภัย การโอนความรับผิดชอบต่อผู้รับเหมา การโอนงานไปยังผู้รับสัมปทาน การจ้างเหมา(Outsourcing) เป็นต้น
- (3) การควบคุมความเสี่ยง เป็นการลดโอกาสของการเกิดความเสี่ยง และ/หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงโดยปรับเปลี่ยนการทำงานหรือเตรียมแผนการต่างๆ รองรับ เช่น การปรับวิธีการทำงาน การกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบ การปรับโครงสร้าง การให้ความรู้แก่พนักงาน เป็นต้น

การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงจะต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยง ซึ่งเป็นต้นเหตุทำให้เกิดความเสี่ยง และต้นทุนหรือทรัพยากรที่ต้องใช้ในทางเลือกนั้นๆ เปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่จะได้รับด้วยว่ามีความคุ้มค่า

หรือไม่ที่จะเลือกกลยุทธ์นั้นๆ เมื่อเลือกกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมได้แล้ว ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงนั้นๆ จะต้องจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงได้

5) กิจกรรมควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมควบคุม หมายถึง นโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้ฝ่ายบริหารมั่นใจว่าได้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมการควบคุมมีทั้งการควบคุมแบบป้องกัน ค้นพบและแก้ไข ซึ่งรวมถึง

- การกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติงาน เช่น การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน/คู่มืออำนาจอนุมัติดำเนินการ
- การอนุมัติ/รับรอง/ให้ความเห็นชอบงาน
- การสอบทานผลการปฏิบัติงาน
- การรักษาความปลอดภัย/การเข้าถึงข้อมูล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบงาน/การมอบหมายงาน

บริษัทฯ ได้มีการกำหนดกิจกรรมควบคุมอย่างชัดเจน โดยมีการจัดทำนโยบายและวิธีปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงตามคู่มือบริหารความเสี่ยง กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง โดยในการบริหารความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ ผู้บริหารสายงานจะเป็นผู้พิจารณากำหนดผู้รับผิดชอบ ส่วนการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงบริษัท จะเป็นผู้กำหนดว่าส่วนงานใดควรเป็นผู้รับผิดชอบหลัก มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ และมีการรายงานผลการปฏิบัติตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นการสอบทานเป็นระยะด้วย

6) การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

- (1) การติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม วิธีการจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้ อาจจะไม่เหมาะสม กิจกรรมควบคุมอาจมีประสิทธิภาพน้อยลง หรือเป้าหมายการดำเนินงานอาจมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามตรวจสอบว่าการบริหารความเสี่ยงในแต่ละขั้นตอนยังคงมีประสิทธิภาพอยู่หรือไม่การติดตามตรวจสอบสามารถทำได้ 2 วิธี คือ ติดตามตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลเป็นช่วงๆ (Separate Evaluation) การติดตามตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติงานเป็นการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของการบริหารความเสี่ยง ในขณะที่การ

ประเมินผลเป็นช่วงๆ จะกระทำเป็นครั้งๆ ไปตามเวลาที่กำหนด ดังนั้น การติดตามตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพมากกว่า นอกจากนี้หากมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติงานมากเท่าไร การตรวจสอบในลักษณะการประเมินผลเป็นช่วงๆ ก็จะน้อยลงเท่านั้น

- (2) การรายงานผล ส่วนงานหลักที่รับผิดชอบบริหารจัดการความเสี่ยงมีหน้าที่รับผิดชอบในการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงบริษัทได้รับทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต้องรายงานแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาความเสี่ยงนั้นอย่างน้อยปีละ 1 อย่างไรก็ตามหากมีความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญเกิดขึ้น หรือการจัดการความเสี่ยงที่นำมาใช้ไม่มีประสิทธิภาพ คณะทำงานจะต้องรายงานให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงบริษัท ทราบในทันทีและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต้องรายงานแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาความเสี่ยงนั้นต่อไป
- (3) การประเมินกรอบการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนและองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น รวมทั้ง คู่มือการบริหารความเสี่ยงนี้จะต้องมีการประเมินความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นระยะๆ โดยการประเมินอาจจะดำเนินการในลักษณะของการประเมินตนเอง (Self - Appraisal) หรืออาจให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ประเมิน (Independent Appraisal) ก็ได้